

OTSUS

31.03.2025 nr 5-5/2025-009

Koondumisele nr 03/2025 AKTSIASELTS HELMES / InfoVara osaühing loa andmine

1. Koondumine

04.03.2025 esitas AKTSIASELTS HELMES (registrikood 10364097) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid 28.02.2025 AKTSIASELTS HELMES ja Andres Kukke (isikukood [...]), Erle Kildjer (isikukood [...]), Tanel Rüütli (isikukood [...]) ning Maigi Rognlien (isikukood [...]) InfoVara osaühingu (registrikood 10901655) osade müügilepingu (edaspidi leping). Lepingu kohaselt omandab AKTSIASELTS HELMES 100% InfoVara osaühingu osadest.

Tehingu tulemusel omandab AKTSIASELTS HELMES valitseva mõju InfoVara osaühing üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 04.03.2025 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teadaande väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks AKTSIASELTS HELMES ja InfoVara osaühing.

AKTSIASELTS HELMES kuulub äriühingute Helmes Group AS ja osaühing DSVH kaudu Jaan Pillesaare (isikukood [...]) valitseva mõju alla. AKTSIASELTS HELMES põhitegevuseks on digitaalsete tarkvaralahenduste (äriprotsesside digitaliseerimise lahenduste) loomine. AKTSIASELTSi HELMES peakontor asub Tallinnas ning ettevõtjal on arenduskeskused Tallinnas, Riias (Läti), Thbilisis (Gruusia), Kaunases (Leedu), Vilniuses (Leedu), Klapiedas (Leedu) ja Varssavis (Poola). Väiksemad kontorid asuvad San Diegos (Ameerika Ühendriigid), New Jerseys (Ameerika Ühendriigid), Mumbais (India) ja Tartus.

AKTSIASELTSi HELMES pakutavad teenused on näiteks personaalselt kohandatud tarkvara

ning mobiilirakenduse arendus, andmete analüüs, teenuse disain, IT auditid ja tarkvara moderniseerimine. Samuti on AKTSIASSELTS HELMES Aurea ja Progress Software Corporation partner ning müüb edasi nende ettevõtjate pakutavaid tarkvaralitsentse.

AKTSIASSELTSiga HELMES samasse kontserni kuuluvad järgmised ettevõtjad:

- SIA Helmes Lativa (Läti) – põhitegevuseks IT lahenduste pakkumine;
- Telesoftas UAB (Leedu) – põhitegevuseks IT lahenduste pakkumine;
- Helmes FA OÜ (Eesti) – põhitegevuseks ärinõustamine jm juhtimisalane nõustamine;
- Ooo SolbergSoft (Valgevene) – tegevus on lõpetamisel;
- Helmes Georgia Ltd. (Gruusia) – tegevus on lõpetamisel;
- Helmes Poland sp. z o.o, (Poola) – põhitegevuseks IT lahenduste pakkumine;
- Solbeg Group Inc. (Ameerika Ühendriigid) – põhitegevuseks IT lahenduste pakkumine;
- Helmes Investments OÜ – põhitegevuseks investeerimine võlakirjadesse, väärtpaberitesse jms finantsvahenditesse;
- Trinidad Wiseman OÜ – põhitegevuseks on tarkvaraarenduste, täpsemalt teenusedisaini ja digimuutuse teenuste pakkumine. Trinidad Wiseman OÜ omab 46%-list osalust Intelx Insight OÜ-s, kuid samas omab ta vetoõigust ettevõtja strateegiliste otsuste tegemisel ehk negatiivset valitsevat mõju. Intelx Insight OÜ pakub masinõppe- ja ärianalüütika tarkvaralahendusi, sh aitab ettevõtjatel juurutada reaalaja info põhjal töötavaid ärianalüüsi ja aruandluse lahendusi.

InfoVara osaühing on Eestis registreeritud äriühing, mis pakub ärianalüüsi ja planeerimise terviklahendust. InfoVara osaühing aitab klientidel tõhusama analüüsi ja parema planeerimise kaudu jõuda õigemate juhtimisotsusteni, ühildades selleks parima meetoodika ja tehnilised lahendused Qlik (ärianalüüsi terviklahendus) ja Jedox (planeerimise, eelarvestamise ja prognoosimise platvorm) platvormil.

3. Õiguslik hinnang

3.1. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Vastavalt KonkS § 24 lõikele 7 juhul, kui eelneva kahe aasta jooksul on üks ja sama ettevõtja või samasse kontserni kuuluv ettevõtja omandanud valitseva mõju ettevõtjate üle, kes tegutsevad Eestis ühes ja samas majandusharus, peab selle ettevõtja käive, kelle üle omandatakse valitsev mõju, sisaldama ka nende ettevõtjate käivet, kelle üle on valitsev mõju omandatud koondumisele eelneva kahe aasta jooksul.

AKTSIASSELTS HELMES on eelneva kahe aasta jooksul omandanud valitseva mõju äriühingu Trinidad Wiseman OÜ üle¹, mis tegutseb AKTSIASSELTSiga HELMES samas majandusharus. Seega lähtudes KonkS § 24 lg 7 sätestatud täiendavast käibekriteeriumist, ületavad koondumise osaliste käibed KonkS § 21 lg 1 sätestatud käibemäärasid ning koondumine kuulub kontrollimisele.

¹ Konkurentsiameti 27.06.2024 otsus nr 5-5/2024-039 AKTSIASSELTS HELMES / Trinidad Wiseman OÜ. Arvutivõrgus: <https://www.konkurentsiamet.ee/media/911/download>

3.2. Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määrus nr 69 „Koondumise teate esitamise juhendi“ (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate äritegevused Eestis kattuvad horisontaalselt andmeanalüüsi lahenduste pakkumisel. Nimetatud teenused hõlmavad ärianalüüsi (BI) ja masinõppe (AI) lahenduste loomist ning nende eesmärgiks on andmeanalüüsi protsesside automatiseerimine, äriotsuste tõhususe suurendamine ning süsteemide protsesside efektiivsemaks ja kiiremaks muutmine. Andmeanalüüsi projektide alla kuuluvad näiteks eelarvestamise protsesside lahendused, finants-, müügi-, tootmis- jms analüüsid ning kestlikkust ja keskkonda puudutavate aruannete (*Environmental, Social and Governance* ehk ESG-aruandlus) automatiseerimine. Teenus erineb klassikalisest tarkvaraarendusest, kuna kasutatakse kolmanda ettevõtja poolt loodud tarkvaralahenduse (nt Power BI ja AI) integreerimist². Tegemist on kolmanda ettevõtja poolt loodud tarkvaral ülesehitatud teenuse pakkumisega. See omakorda tähendab, et tarkvara poolt pakutud funktsionaalsus on fikseeritud (andmeanalüüs) ning lähtuvalt Euroopa Komisjoni varasemast praktikast on teoreetiliselt võimalik andmeanalüüsi teenust asetada eraldi kaubaturule teiste funktsionaalsustega tarkvarateenuste pakkumisega võrreldes³. Andmeanalüüsi aluseks oleva tarkvara (mille põhjal on võimalik teenust pakkuda) näitena saab tuua näiteks Microsofti poolt pakutud Power BI lahendusel põhinevat teenusepakkumist. Microsoft müüb andmeanalüüsi tööriista (Power BI), mida on omakorda võimalik ühendada lõppkliendi andmebaasidega, võimaldades andmebaasides toodud kajastada erinevatel viisidel, näiteks graafikutel jne. Power BI lahendus on omakorda osa Microsofti poolt pakutavast „Microsoft Azure“ teenusest, mis konkureerib Euroopa Komisjoni praktika kohaselt veel järgnevate baas tarkvara pakkujatega – Amazon Web Services, IBM, Oracle⁴.

Konkurentsiamet viitab oma varasemale praktikale⁵ ja nõustub koondumise teate esitajaga, et kuna koondumise osalistele ei ole kättesaadavad andmed Eesti turu suuruse kohta avalikest allikatest, on koondumise osalised lähtunud turumahu hindamisel Eestis registreeritud suuremate ettevõtjate 2023. aasta majandusaasta aruannetes kajastatud andmetest, kes on

² Ibid.

³ Euroopa Komisjoni 08.03.2017 otsus M.8223 - Micro Focus/HPE Software Business. Arvutivõrgus: https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m8223_364_3.pdf

⁴ Euroopa Komisjoni 17.12.2020 otsus M.9660 – Google/Fitbit. Arvutivõrgus: https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases1/202120/m9660_3314_3.pdf

⁵ Konkurentsiameti 27.06.2024 otsus nr 5-5/2024-039 AKTSIASELTS HELMES / Trinidad Wiseman OÜ. Arvutivõrgus: <https://www.konkurentsiamet.ee/media/911/download>

märkinud andmeanalüüsi lahenduste pakkumise oma põhitegevusena.

Esitatud arvestuste kohaselt oli nimetatud ettevõtjate müügitulu 2023. aastal kokku ligikaudu 67,5 miljonit eurot, millest AKTSIASELTSil HELMES ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate müügitulaks oli ligikaudu [...] miljonit eurot ja InfoVara osaühingul ligikaudu [...] eurot, seega kujunes koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate ühiseks turuosaks ligikaudu [0-5]%

Kuivõrd kõnesoleva koondumise puhul ei teki koondumise osaliste tegevustes juhendi § 8 lõike 3 punktide 1 ja 2 tähenduses horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgid, ei ole kaubaturgude ega nende geograafiliste ulatuste täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

4. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste ja nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate ühine turuosa andmeanalüüsi lahenduste pakkumisel oli ligikaudu [0-5]%. Andmeanalüüsi lahenduste pakkumisega tegeleb hulgaliselt spetsialiseerunud ettevõtjaid, näiteks Tietoevry Estonia AS, Aktsiaselts BCS Itera, Stacc OÜ, Datafruit OÜ, Osaühing Net Group, Primend OÜ, OIXIO Digital AS jne.

Kõnesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eelnevast ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa AKTSIASELTS HELMES ja InfoVara osaühing koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavastegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul

koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Anneli Laurits
anneli.laurits@konkurentsiamet.ee